

LISE LYCK

SUPPLEMENT TIL LØNSEDELPROJEKTET,

ARBEJDSNOTAT NR. 9 FRA

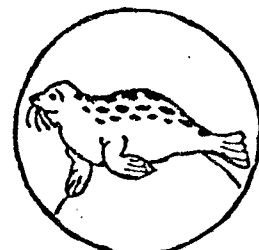
DANMARKS STATISTIK

1982

DANMARKS STATISTIK · 6. kontor

Supplement, Arbejdsnotat nr. 9

Da. Gr. 22
341
4.6

27 MAJ 1982
DANMARKS STATISTIK
BIBLIOTEKET

I HVAD ER LØNSEDELPROJEKTET?

Lønseddelprojektet er en pilotundersøgelse af lønsedler vedrørende Grønland for året 1977. Formålet med projektet er at undersøge lønsedlernes egnethed til statistisk anvendelse med henblik på afløsning af dele af de hidtidige selvangivelsesundersøgelser og med henblik på ny statistikudarbejdelse fx i form af beskæftigelsesstatistik. Første del af lønseddelprojektet er udsendt af Danmarks Statistik ved årsskiftet 1980/81 som arbejdsnotat nr. 9, København 1980. I den nævnte publikation omtales, at der oprindeligt var planlagt endnu to faser i lønseddelprojektet. For det første egentlige statistikker for 1977 på basis af 1977-materialet svarende til de i bilag A i arbejdsnotat nr. 9, København 1980, skitserede typer af statistikker for Holsteinsborg kommune vedrørende 1975 og for det andet lønseddelmaterialet for 1977 relateret til selvangivelsesundersøgelsen for 1977.

Da undersøgelsen viste, at der manglede en del af lønseddelmaterialet, blev hovedproblemet at finde frem til det resterende materiale og bearbejde det. Dette har betydet, at det meste arbejde siden har drejet sig om at relatere lønseddelmaterialet til selvangivelsesundersøgelsen for 1977, sådan at der kun i meget begrænset omfang er udarbejdet egentlige statistikker på lønseddelmaterialet.

II RESULTATER AF FØRSTE DEL AF LØNSEDELPROJEKTET

Første del af lønseddelprojektet omfattede en kvalitetsundersøgelse af lønseddelmaterialet. Undersøgelsen viste, at der var afgørende mangler ved materialet. Der behandledes i alt 51.999 lønsedler for 1977, og ved sammenligning med selvangivelsesundersøgelsen blev det klart, at personkredsen med A-indkomst nok var lidt for lille, men afgørende var, at A-indkomstmassen opgjort i selvangivelsesundersøgelsen var på 992 mill. kr., men ud fra lønseddelmaterialet på 602 mill. kr. Der manglede således mindst 39 pct. af A-indkomstmassen, idet det måtte forventes, at A-indkomstmassen i lønseddelprojektet ville være større end i selvangivelsesundersøgelsen på grund af efterreguleringer - et udbredt fænomen i Grønland - og også af den grund, at lønsedler kunne være kommet så sent tilveje, at de ikke ville indgå i selvangivelsesundersøgelsen, men alene i lønseddelprojektet.

Hypotesen måtte derfor være, at især de større A-indkomster manglede i lønseddelmaterialet, både i form af at en del personer ikke havde fået alle deres lønsedler med, og i form af at nogle personer ikke var omfattet af undersøgelsen hverken antalsmæssigt eller med deres A-indkomst.

Hovedresultaterne af første del af lønseddelprojektet med hensyn til stillings-, ansættelsesperiode- og "erhvervs"oplysningerne var følgende:

Stillingsoplysninger forelå alene oplyst på ca. 1/3 af lønsedlerne. Dette betød, at af de i alt 22.683 personer i projektet, der havde en eller anden form for A-indkomst, var stilling relateret til ca. halvdelen af personkredsen og til en A-indkomstmasse på 274 mill. kr. svarende til 46 pct. af den af første del af lønseddelprojektet omfattede A-indkomstmasse.

Ansættelsesoplysninger forelå på ca. 2/3 af lønsedlerne. Dette betød, at der af den samlede personkreds med A-indkomst på 22.683 personer var ca. 55 pct. af personerne med oplyst periodeangivelse, og at der i projektet indgik 89 pct. af A-indkomstmassen med oplyst periodeangivelse.

Arbejdsgiveroplysninger var anført på ca. 97 pct. af lønsedlerne. Ca. 95 pct. af personkredsen var forsynet med arbejdsgiveroplysninger, og 98 pct. af A-indkomstmassen i første del af lønseddelprojektet var ligeledes forsynet med arbejdsgiveroplysninger.

III Resultaterne af det samlede lønseddelprojekt

Efter udsendelsen af arbejdsnotat nr. 9 modtog Danmarks Statistik en del henvendelser vedrørende publikationen, heriblandt henvendelser fra Grønland, der indicerede, at de manglende lønsedler måtte befinde sig i Danmark. Afgørende oplysninger fremkom, da Hjemmestyrets Danmarkskontor oplyste, at lønsedlerne befandt sig i Ministeriet for Grønland. Danmarks Statistik fik herefter adgang til lønsedlerne, der i helt overvejende grad omfattede lønsedler for personer, der havde fået udbetalt løn fra Ministeriet for Grønland.

På grund af materialets sene fremkomst blev behandlingen af materialet anderledes end i første del af lønseddelmaterialet.

Materialet blev først gennemgået manuelt, og derved konstateredes det, at stort set alle lønsedler var påført stillings-, ansættelsesperiode- og arbejdsgivernummeroplysninger. Dernæst regi-

streredes materialet, men sådan at alene de vigtigste oplysninger i relation til sammenligning med selvangivelsesundersøgelsens resultater blev registreret, dvs. personnummer, A- og B-indkomster og kommunenummer.

Gennemgangen af materialet viste, at lønsedlerne fra Angmagssalik og Thule kommune allerede var omfattet af første del af lønseddelsprojektet.

Lønsedlerne fordelte sig på følgende måde:

Lønsedler i alt 9.286 stk., svarende til 7.927 personer, der matchede med selvangivelsesundersøgelsens personkreds og 711 personer, der ikke indgik i selvangivelsesundersøgelsen (i betydeligt omfang efterreguleringer) og 90 invalide personnumre, dvs. maksimalt 8.728 personer. I analysen indgik herefter på personsiden alene de 7.927 personer, der var sammenlignelige med selvangivelsesundersøgelsens personkreds, mens de øvrige A-indkomster summeredes til sidst. De 7.927 personer omfattede 6.635 hovedpersoner og 1.292 bipersoner.

A-indkomstmassen på disse lønsedler udgjorde i alt 468 mill. kr., hvoraf 22 mill. kr. ikke kunne fordeles på kommuner, samt et A-indkomstbeløb for Thule på 4 mill. kr. og for Angmagssalik kommune på 19 mill. kr. som allerede var indgået i materialet.

Resultaterne af tilvejebringelsen af restportionen af lønsedler betød, med hensyn til det samlede lønseddelsprojekt, at

1) personkredsen svarede stort set til selvangivelsesundersøgelsens personkreds, idet den reelle mangel i selvangivelsesundersøgelsen udgjorde ca. 400-500 personer. Dette resultat fremkom ved at reducere lønsedlerne for de 801 (711 + 90) personer for efterreguleringer.

2) A-indkomstmassen blev af tilfredsstillende størrelse. Den samlede A-indkomst beløb sig til 1.048 mill. kr. mod 992 mill. kr. i selvangivelsesundersøgelsen.

3) Stillingsoplysningerne bedredes meget væsentligt, da så at sige alle de resterende lønsedler var påført stillingsbetegnelse.

Stillingsoplysningerne foreligger for ca. 52 pct. af personkredsen og for ca. 75 pct. af A-indkomstmassen.

Stillingsangivelse mangler især på kommunale lønsedler, hvoraf mange vedrører beskæftigelsesarbejder som snerydning m.v., og på lønsedler fra private arbejdsgivere.

Stillingsbetegnelser er ikke så anvendt i Grønland, bl.a. som følge af, at en del personer udfører flere funktioner, således at en enkelt stillingsbetegnelse ikke er anvendelig.

- 4) Ansættelsesperiodeoplysningernes anvendelighed blev stærkt forøget, da næsten alle de resterende lønsedler havde påført ansættelsesperiode.

I første del af lønseddelprojektet havde 77 pct. af lønsedlerne påført ansættelsesperiode. Så at sige hele restportionen havde oplyst ansættelsesperiode, dermed voksede oplyst-procenten til ca. 81 pct.

Oplyst ansættelsesperiode foreligger for ca. 55 pct. af personkredsen og for ca. 90 pct. af A-indkomstmassen. Dette indebærer mulighed for at opgøre beskæftigelsen og udsvingene heri på såvel bestemte datoer som i perioder.

- 5) Arbejdsgiveroplysningerne var fremdeles gode, da alle de resterende lønsedler havde påført ministeriets arbejdsgivernummer, 98 pct. af alle lønsedler var påført arbejdsgivernummer.

Forekomsten af arbejdsgivernummer er imidlertid ikke ensbetydende med, at lønsedlerne kan henføres til erhverv. Dette skyldes, at enkelte arbejdsgivere - og det drejer sig om arbejdsgivere med mange ansatte - har aktiviteter inden for flere erhverv. Problemet er her navnlig de offentlige arbejdsgivere - kommunerne, KGH, GTO og Ministeriet for Grønland.

En egentlig fordeling på erhverv af den offentlige sektors aktiviteter kræver indførelse af et system, der muliggør en egentlig erhvervsopdeling. For KGH's vedkommende er der i 1981 etableret et sådant system og et arbejde er i gang for også at etablere et system for GTO.

I første del af lønseddelprojektet kunne 65 pct. af personkredsen erhvervsfordeles, og den erhvervsfordelelige A-indkomstmasse udgjorde godt 50 pct.

I det samlede lønseddelprojekt kan 64 pct. af personkredsen, men kun 33 pct. af A-indkomstmassen fordeles entydigt på erhverv.

Af nye egentlige statistikresultater fremkom dels oplysning om, hvor stor en del af A-indkomstmassen i de enkelte kommuner, der blev udbetalt af Ministeriet for Grønland, dels oplysning om ægtepars A-indkomstforhold.

Tabel 1 viser den af Ministeriet for Grønland udbetalte A-indkomst i forhold til den samlede A-indkomstmasse, idet dog ca. 1 pct. af den under ministeriet anførte A-indkomstmasse er udbetalt af andre danske arbejdsgivere.

Tabellen afspejler tydeligt, at A-indkomstandelen udbetalt af staten varierer betydeligt fra kommune til kommune. For de grønlandske kommuner som helhed er 43 pct. af A-indkomstmassen udbetalt af staten. På dette niveau lå kommunerne Narssaq, Godthåb, Egedesminde og Umanak. Laveste statsandel havde kommunerne Sukkertoppen (34 pct.), Frederikshåb (35 pct.), Holsteinsborg (35 pct.), Christianshåb (38 pct.) og Jakobshavn (39 pct.).

Særlig stor statsandel havde halvdelen af kommunerne, nemlig Nanortalik (49 pct.), Julianehåb (52 pct.), Kangatsiaq (56 pct.), Godhavn (50 pct.), Upernavik (56 pct.), Thule (61 pct.), Angmagsalik (59 pct.), Scoresbysund (60 pct.) og Ivigtut (96 pct.). Den ekstremt høje statsandel i Ivigtut (96 pct.) skyldes basen Grønnedal.

Et andet område, hvor lønseddelsprojektet har kunnet bidrage med nye oplysninger, er spørgsmålet om ægtefællers A-indkomst.

Fra selvangivelsesundersøgelserne har det på grund af sambeskatningen kun været muligt at opgøre A-indkomsten på hovedpersoner. Disse er i selvangivelsesundersøgelserne afgrænset til at omfatte ægtepar eller enlige, der er fyldt 15 år. Hvis materialet i lønseddelsprojektet havde været totalt fra begyndelsen, havde det været muligt at belyse størrelsen af ægtefællernes A-indkomst; nu foreligger der alene oplysning om, at hos 65 pct. af de 6373 ægtepar, der havde A-indkomst i 1977, havde begge ægtefæller A-indkomst.

Tabel 1. A-indkomstmassen og den af staten udbetalte A-indkomst i det samlede lønseddelprojekt fordelt på kommuner

Kommune	A-indkomst udbetalt af ministeriet ¹	Samlet A-ind- komstmasse	Statens A-ind- komst ¹ i rela- tion til lønsed- delprojektets A-indkomst
	1	2	3
	kr.		pct.
Nanortalik	20.899.214	42.416.695	49
Julianehåb	31.637.268	60.659.140	52
Narssaq	20.532.208	47.409.541	43
Ivigut	12.706.281	13.168.142	96
Frederikshåb	22.624.356	64.938.412	35
Godthåb	121.493.220	286.327.262	42
Sukkertoppen	26.384.584	76.956.961	34
Holsteinsborg	31.065.788	89.412.311	35
Kangatsiaq	3.637.216	6.553.046	56
Egedesminde	32.010.052	70.410.945	45
Christianshåb	12.112.141	31.515.453	38
Jakobshavn	25.180.583	65.098.542	39
Godhavn	9.237.357	18.660.259	50
Umanak	34.548.267	79.256.554	44
Upernavik	14.127.940	25.228.600	56
Thule	4.072.585	6.625.337	61
Angmagssalik	19.238.378	32.361.788	59
Scoresbysund	5.040.933	8.386.303	60
Total kommuner	446.548.371	1025.385.291	43
Uoplyst kommune m.v.	21.619.363	22.544.010	
I alt	468.167.734	1047.929.301	45

¹99 pct. af den anførte indkomstmasse udbetalt af Ministeriet for Grønland, og 1 pct. udbetalt af danske virksomheder.

IV RESULTATERNE AF DET SAMLEDE LØNSEDDELPROJEKT RELATERET TIL SELVANGIVELSESUUNDERSØGELSEN

Den samlede population i selvangivelsesundersøgelsen omfattede 22.175 hovedpersoner med A-indkomst. Da der er sambeskatning i Grønland, kan personantallet ikke opgøres direkte, men da antallet af ægtepar udgjorde 6.373, må antallet af personer ligge mellem 22.175 (dvs. under forudsætning af, at kun én af ægtefællerne har A-indkomst) og 28.548 (dvs. under forudsætning af, at begge ægtefæller har A-indkomst). Den samlede population omfattede 26.334 personer i første del af lønseddelprojektet.

Restmaterialet omfattede jf. afsnit III maksimalt 8.728 personer, hvoraf de 7.927 personer allerede var inkluderet i første del af lønseddelprojektet. Af de resterende 799 personer omfattede ca. 350 efterreguleringer, så reelt manglede ca. 450 personer i personkredsen. Dvs. det totale antal personer med A-indkomst i 1977 udgør i lønseddelmaterialet 26.334 + 450, svarende til 26.784 personer.

Antallet af hovedpersoner i selvangivelsesundersøgelsen udgjorde 22.175. Hertil lægges 450 hovedpersoner i lønseddelprojektet, som ikke var omfattet af selvangivelsesundersøgelsen, eller i alt 22.625 hovedpersoner.

Forskellen mellem 26.784 og 22.625 på 4.159 svarer til de tilfælde, hvor begge ægtefæller har A-indkomst.

A-indkomstmassen i selvangivelsesundersøgelsen og i lønseddelprojektet fremgår af tabel 2. Tabellens oplysninger er kommunefordelt med henblik på undersøgelse af den regionale overensstemmelse.

Af den samlede A-indkomst på 1.048 mill. kr. omfattede selvangivelsesundersøgelsen 992 mill. kr., dvs. lønseddelprojektets A-indkomstmasse var 6 pct. større inkl. efterreguleringer og A-indkomster fra de ca. 450 personer, der ikke indgik i selvangivelsesundersøgelsen. Betragtes "samme personkreds" i selvangivelsesundersøgelsen og i lønseddelprojektet, mangler selvangivelsesundersøgelsen 3 pct. af A-indkomsterne.

Ved en vurdering af forskellen mellem størrelserne af A-indkomsten i selvangivelsen og i lønseddelprojektet er der forskellige forhold, der skal tages i betragtning.

Således vil sent indkomne lønsedler og positive efterreguleringer trække i retning af, at A-indkomstmassen i selvangivelses-

undersøgelsen skal være noget mindre end i lønseddelmaterialet, mens takseringspraksis i de enkelte kommuner kan føre til, at A-indkomsten i selvangivelsesundersøgelsen afviger fra lønseddelindkomsten i såvel opad- som nedadgående retning.

At takseringspraksis kan influere på denne måde er en følge af, at der nogle gange foretages en særskilt taksering af A- og B-indkomst, mens der andre gange alene foretages en samlet taksering.

Ud fra kendskab til disse forhold må A-indkomstmassen anses for tilfredsstillende opgjort i såvel selvangivelsesundersøgelsen som i lønseddelprojektet i 13 af de 18 grønlandske kommuner. (Kommunerne Nanortalik, Narssaq, Ivigtut, Godthåb, Holsteinsborg, Egedesminde, Christianshåb, Jakobshavn, Godhavn, Umanak, Upernavik, Thule og Angmagssalik).

For nogle kommuner er A-indkomstmassen i lønseddelprojektet større end i selvangivelsesundersøgelsen, således at selvangivelsesundersøgelsesindkomsterne er noget undervurderede. Det drejer sig om kommunerne Frederikshåb, Sukkertoppen og Scoresbysund.

I to kommuner, Julianehåb og Kangatsiaq, var A-indkomsten større i selvangivelsesundersøgelsen end i lønseddelprojektet. Det betyder formentlig, at A-indkomsten i selvangivelsesundersøgelsen må anses for at være noget overvurderet.

Tabel 3 viser lønsedlerne i restmaterialet fordelt på kommuner, personer, A-indkomstmasse og A-indkomstintervaller.

Tabellen viser bl.a., at ca. 3/4 af de personer, restmaterialet omfattede, havde indkomster, der var større end 20.000 kr. Restmaterialet omfattede således især højere A-indkomster.

Selv om indkomstfordelingen på grund af sambeskatningen ikke direkte kan sammenlignes i selvangivelsesundersøgelsen (hovedpersoner) og i lønseddelprojektet (enkeltpersoner), indebærer fremkomsten af de højere A-indkomster, at der ud fra lønseddelmaterialet kan tilvejebringes en indkomstfordeling, der svarer nogenlunde til den i selvangivelsesundersøgelsen konstaterede.

Tabel 2 A-indkomstmassen i selvangivelsesundersøgelsen og i lønseddelprojektet fordelt på kommuner. 1977

	Første del af lønseddelprojektet	Samlet A-indkomstmasse	A-indkomstmasse i selvangivelsesundersøgelsen	A-indkomsten i lønseddelprojektet målt ud fra selvangivelsesundersøgelsen
	1	2	3	4 = 2:3 x 100
	kr.			Indeks
Nanortalik	21.517.481	42.416.695	42.630.200	99
Julianehåb	29.021.872	60.659.140	64.759.200	94
Narssaq	26.877.333	47.409.541	47.418.400	100
Ivigutut	461.861	13.168.142	13.149.700	100
Frederikshåb	42.314.056	64.938.412	56.274.600	115
Godthåb	164.834.042	286.327.262	278.160.100	103
Sukkertoppen	50.572.377	76.956.961	66.739.400	115
Holsteinsborg	58.346.523	89.412.311	82.354.300	109
Kangatsiaq	2.915.830	6.553.046	8.645.800	76
Egedesminde	38.400.893	70.410.945	69.970.400	101
Christianshåb	19.403.312	31.515.453	29.351.100	107
Jakobshavn	39.917.959	65.098.542	61.475.700	106
Godhavn	9.422.902	18.660.259	18.323.500	102
Umanak	44.708.287	79.256.554	82.134.500	97
Upernavik	11.100.920	25.228.600	24.978.800	101
Thule	6.625.337	6.625.337	6.526.900	102
Angmagssalik	32.316.788	32.361.788	31.587.000	102
Scoresbysund	3.345.370	8.386.303	7.226.400	116
Total kommuner	602.103.143	1025.385.291	991.706.000	103
Uoplyst kommune m.v.	924.647	22.544.010		
I alt	603.027.790	1047.929.301	991.706.000	106

Tabel 3 Lønsedler i restmaterialet fordelt på kommuner, personer, A-indkomstmasse og A-indkomstintervaller. 1977

	Antal personer med A-indkomst antal	A-indkomstmasse* kr.	A-indkomstintervaller:										
			1-19999 kr.	20000-39999 kr.	40000-59999 kr.	60000-79999 kr.	80000-99999 kr.	100000-119999 kr.	120000-139999 kr.	140000-159999 kr.	160000-179999 kr.	180000-199999 kr.	200000 kr. og derover
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	antal personer												
Nanortalik	371	20.899.214	93	65	67	37	53	27	10	10	—	9	—
Julianehåb	585	31.637.268	146	109	120	69	53	42	19	13	8	6	—
Narssaq	377	20.532.208	96	61	75	47	43	25	21	—	—	9	—
Ivigut	137	12.706.281	11	17	10	8	21	33	18	12	—	7	—
Frederikshåb	441	22.624.356	119	86	79	56	42	32	16	—	—	11	—
Godthåb	1938	121.493.220	378	361	323	294	204	158	85	60	24	21	30
Sukkertoppen	517	26.384.584	157	65	122	53	51	39	14	—	—	16	—
Holsteinsborg	594	31.065.788	168	98	108	80	61	39	19	12	—	9	—
Kangatsiak	94	3.637.216	37	17	17	11	3	—	—	—	—	9	—
Egedesminde	581	32.010.052	131	104	124	82	57	40	20	10	—	13	—
Christianshåb	225	12.112.141	51	36	51	33	30	13	—	—	—	11	—
Jacobshavn	451	25.180.583	103	71	91	76	48	23	24	—	—	15	—
Godhavn	194	9.239.357	54	35	46	22	17	10	—	—	—	10	—
Umanak	585	34.548.267	186	73	101	53	53	32	22	23	19	23	—
Upernavik	305	14.127.940	107	41	64	35	25	14	—	—	—	19	—
Thule	102	4.072.585	45	15	11	10	8	—	—	—	—	13	—
Angmagssalik	335	19.238.378	96	37	66	33	34	36	19	—	—	14	—
Scoresbysund	95	5.040.933	36	9	12	11	10	—	—	—	—	17	—
Hele Grønland	7927	446.548.371	2014	1300	1487	1010	813	583	329	172	83	55	81

* 99 pct. af den anførte indkomstmasse udbetalt af Ministeriet for Grønland, og 1 pct. udbetalt af danske virksomheder.